
**Logoterápia és Egzisztenciaanalízis Nemzetközi
Tudományos Egyesület (LENTE)**

Logoterápia Alapítvány (LA)

KÉPZÉSI REND

**LOGOTERÁPIÁS ÉS EGZISZTENCIAANALITIKUS
TANÁCSADÁS KÉPZÉS**

Elfogadva: 2017.július 13 Budapest

TARTALOM

Bevezetés	3
Általános szabályok	4
A képzés moduljai	5
I. Elméleti modul	5
II. Önismereti modul	7
III. Sajátélményű módszertani modul	7
IV. Szupervíziós modul	8
V. Képzést lezáró vizsga	9
Oktató-kiképzővé válás kritériumrendszere	9

BEVEZETÉS

A Viktor E. Frankl (1905-1997) által megalapított úgynevezett harmadik bécsi pszichoterápiás irányzat, a logoterápia és egzisztenciaanalízis az ember értelemre törekvését helyezi előtérbe. Az elmélet megalkotása során Frankl Sigmund Freud pszichoanalíziséből és Alfred Adler individuálpaszichológiájából indul ki. A logoterápia és egzisztenciaanalízis filozófiai-antropológiai alapjainak kidolgozásában elsősorban Max Scheler értékfenomenológiájára és Karl Jaspers egzisztenciafilozófiájára támaszkodik.

A logoterápia és egzisztenciaanalízis önálló *értelme*központú *humanisztikus pszichoterápiás* szemlélet és módszer, amely számos területen alkalmazásra kerül: pszichoterápia, pedagógia, leigondozás, életvezetési tanácsadás, szociális szakmák, szervezetfejlesztés, stb. Ennek az irányzatnak az elméleti alapjait Frankl a második világháború előtt dolgozza ki, majd a háborút követő időszakban válik önálló irányzattá.

Az itt bemutatott oktatási rend egy korábbi szakirányú továbbképzési szak (Logoterápiás tanácsadás és személyiségfejlesztés) szakmai tapasztalatai alapján került kidolgozásra és jelentős mértékű továbbfejlesztésre. A képzés elméleti és módszertani alapjait a Logoterápia és Egzisztenciaanalízis Nemzetközi Tudományos Egyesület (továbbiakban: LENTE) és a Logoterápia Alapítvány (továbbiakban: LA) közös Tanulmányi Bizottságának tagjai dolgozták ki. A Tanulmányi Bizottság tagjai: Pataky Krisztina (elnök), Dr. Csürke József, Frivaldszkyne Jung Csilla, Kautnik András, Dr. Sárkány Péter és Dr. Vik János. A program a hazai és nemzetközi szakmai előírásokhoz egyaránt igazodik.

A Képzési Rendet jóváhagyta: LENTE vezetőségi gyűlése és LA kuratóriuma. Érvénybe lépésének kezdete: 2017. július 13.

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

1. A Logoterápia és Egzisztenciaanalízis Nemzetközi Tudományos Egyesület (LENTE) és a Logoterápia Alapítvány (LA) csak azokért a képzésekért vállal szakmai felelősséget, melyeket ő szervez és a Tanulmányi Bizottság (TB) által elfogadott oktató-kiképzők a Képzési Rend alapján és betartásával folytatnak. A képzési modulok sikeres befejezése után adható ki a LENTE és LA közös hivatalos tanúsítványa a képzés elvégzéséről. A TB a kiképzettekről naprakész szakmai névsort vezet.

2. *Tanulmányi Bizottság (TB):* A TB tagjait és elnökét, a LENTE és LA együttműködési megállapodásának keretében két évre választja meg a LENTE vezetősége és ehhez hozzájárul a LA kuratóriuma. A Tanulmányi Bizottság feladatai: a képzés szakmai szempontjainak kidolgozása, kérelmek elbírálása, tanúsítványok kiállítása, regiszter vezetése a képzést elvégzőkről.

3. *A képzés célja:* Az értelemközpontú tanácsadás és személyiségfejlesztés elméleti és gyakorlati alapjainak elsajátítása Viktor E. Frankl (1905-1997) logoterápia és egzisztenciaanalízise alapján.

4. *A képzés formája:* Két szakmai és tudományos civil szervezet (LENTE és LA) által kínált felnőttképzés és továbbképzés. Ez a képzés nem kínál önálló szakképzettséget, hanem ráépül arra a korábban megszerzett szakképzettségre, annak elméleti és gyakorlati alapjaira.

5. *A képzés időtartama:* A teljes logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadó képzés több éves, több modulból álló folyamat, „A képzés moduljai” pontban részletezett elemekkel és keretekkel. A képzést ajánlott egy folyamatban elvégezni. Azonban a képzés megszakadása esetén lehetőség van 5 éven belül annak folytatására. Természetesen csak befejezett modulok érvényesíthetők.

6. *A képzésre jelentkezés feltételei:* Humán területen (pszichológiai, egészségügyi, pedagógiai, teológiai, szociális) minimum alapképzés (BA) szintjén megszerzett oklevél. Ettől eltérni csak a tanulmányi bizottság írásbeli formában rögzített eseti döntése alapján lehetséges.

7. *Beszámítás más képzésekből:* Az önismereti modult tudjuk beszámítani más képzésekből. Ehhez kérvényt kell benyújtani a Tanulmányi Bizottság mindenkori elnökének és csatolni kell az elvégzett önismeret igazolt óraszámát. Más országban szerzett képesítésről a hazai irányelvek mérvadósága mellett a TB dönt, a curriculumok összevetése alapján.

8. *Hiányzás:* A képzési csoportból való elfogadható hiányzás maximuma - a képzési modulokban külön-külön számolva - az óraszám 10%-a, függetlenül a hiányzás indokától. A képzési díj hiányzás esetén is megfizetendő. Pótlás az adott csoportban csak abban az esetben lehetséges, ha a csoport konszenzussal hosszabbított időtartamban állapodik meg. A nem teljesített képzési modult más csoportban lehet pótolni, de azt a képzési egységet teljes egészében teljesíteni kell, összes feltételével együtt.

9. *A képző csoportok maximális létszáma:* 20 fő lehet. A csoport összeállítás kapcsán a lehetőségekhez mérten törekedni kell a „vegyes” összetétel kialakítására (életkor, nem, stb.).

10. *Igazolás és tanúsítvány:* A képzés moduljainak sikeres elvégzését követően LENTE és LA igazolást állít ki, amely tartalmazza az elvégzett modul címét és óraszámát. Az igazolást az egyesület (LENTE) vagy az alapítvány kuratóriumának elnöke (LA) és a TB elnöke írja alá. A teljes képzés elvégzését követően a LENTE és LA tanúsítványt állít ki. A tanúsítvány tulajdonosa, az alapképzettségének keretei között, és kompetenciájának megfelelően, jogosult a logoterápiás és egzisztenciaanalitikus módszer alkalmazására, valamint a „logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadó” elnevezés használatára. A tanúsítványt az egyesület (LENTE), az alapítvány (LA) és a TB elnökei írják alá.

12. *Az oktatóra vonatkozó általános szakmai szabályok:* Az órák megtartásán kívül, vállalják a képzési modulok konkrét tematikájának kidolgozását és fejlesztését. Ezen kívül rendszeresen továbbképzésben vesznek részt és elméleti, módszertani vagy gyakorlati eredményeiket publikálják.

13. *Minőségbiztosítás.* Minden modul elvégzését követően a végzettek online kérdőívet töltenek ki, amelyben visszajelezhetnek a képzéssel kapcsolatban. Ennek eredményét a TB kiértékeli és – amennyiben szükséges – változtatási javaslatokat fogalmaz meg.

A KÉPZÉS MODULJAI

A logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadás képzés moduljainak összefoglaló táblázata:

- I. Elméleti modul (150 óra)
- II. Önismereti modul (150 óra)
- III. Módszertani modul (100 óra)
- IV. Szupervíziós modul (100 óra)
- V. Képzést lezáró vizsga

Képzés összesen: 500 óra

A modulok rövid leírása

I. Elméleti modul

Időtartam: 150 óra (100 kontaktóra + 50 óra sajátmunka)

Célkitűzés: A logoterápia és egzisztenciaanalízis szemléletének elsajátítása.

A foglalkozások típusa: Előadások, szemináriumok.

A teljesítés feltétele: Szóbeli vagy írásbeli vizsga (vizsgatételek alapján)

A modul felépítése:

1.) Viktor E. Frankl élete és munkássága (15 óra)

Bécs a XX. század elején; Viktor E. Frankl családja; Iskolai évek; A bécsi ifjúságsegítő tanácsadói hálózat; A pszichoanalízis és az individuálpaszichológia vonzásában; Az „Anschluß”; KZ; A szabadulás utáni időszak; A logoterápia és egzisztenciaanalízis megalapítása; Frankl életének és munkásságának tagolása, értékelése; Alkalmazott területek; Hatástörténet.

2.) A logoterápia és egzisztenciaanalízis fogalma (15 óra)

Frankl munkásságának filozófiai és pszichológiai gyökerei; A logoterápia és egzisztenciaanalízis meghatározása; A Logoterápia és egzisztenciaanalízis mint rendszeres pszichoterápia; Az értelemközpontú humanisztikus szemlélet sajátosságai; A logoterápia és egzisztenciaanalízis elméleti aspektusai. A logoterápia tudományos értékelése és besorolása.

3.) Antropológia és személyiségelmélet (15 óra)

A pszichoterápia antropológiai megalapozása; A filozófiai antropológia és a fenomenológiai módszer érvényesítése; Pszichologizmuskritika; Dimenzionálontológia; A háromszatú antropológia jellemzői; A szellemi dimenzió sajátosságai: Öndistancia, öntranszcendencia; a dacoló hatalom; Az egzisztenciafilozófiai látásmód: az „egzisztenciálék”; A személy fogalma.

4.) Motiváció-, érték- és értelemelmélet (15 óra)

Az értelem akarása mint humánspecifikus motiváció; Frankl motivációelméletének összevető elemzése; Az értelemközpontú motivációelmélet sajátosságai és kritikája; Az érték fogalma és kategóriája; Az értékközpontú érvelés és gyakorlat a segítőhivatásokban. Az értelem fenomenológiai leírása; Az értelemmegvalósítás útjai. Az értelemközpontú humanisztikus szemlélet érvényesítésének előnyei és hátrányai.

5.) A logoterápia és egzisztenciaanalízis módszertana (15 óra)

Az elmélet, módszer összefüggése; A módszer és technika viszonya; A logoterápia módszertani dilemmái. A logoterápia sikerességét befolyásoló tényezők; Általános módszerek: fenomenológiai és egzisztenciaanalitikus eljárások; Specifikus módszerek: paradox intenció, dereflexió, beállítódás moduláció; szókratészi párbeszéd. A logoterápia és egzisztenciaanalízis módszertani továbbfejlesztései.

6.) *Vallás és pszichoterápia kapcsolta Franklmunkásságában(15 óra)*

A vallás jelensége; Hit és ész kapcsolata; Viktor Frankl vallásfilozófiájának alapjai; Zsidó-keresztény gyökerek; Bibliai hivatkozások és példázatok; Tudományos és vallási nyelvhasználat, A pszichoanalízis vallásfelfogásának kritikája; Tudattalan vallásosság; Felettes értelem; Orvosi lelkigondozás; A logoterápia és a gyakorlati teológia viszonya.

7.) *Az értelemközpontú tanácsadás elméleti alapjai (15 óra)*

A segítő kapcsolat meghatározása; A logoterápiás tanácsadás meghatározása; A logoterápia indikáltsága, kontraindikáltsága; Az első interjú technikája; A logoterápiás tanácsadás alapjai; A logoterápia beszélgetésformái; A használt metódusok; Hatásfolyamatok elemzése, módszerválasztás; Konkrét tanácsadói helyzetek, esetek ismertetése és elemzése; Iatrogén ártalmak elkerülése;

8.) *A lelki működés zavarai (15 óra)*

Pszichopatológiai alapismeretek; A BNO által leírt mentális és viselkedészavarok áttekintése és összevetése V. Frankl neurózistanával; Elisabeth Lukas értelmezése; A logoterápia neuróziscsoportjai: oki síkok, beavatkozási pontok (viszonyuk a DSM, BNO kategóriákhoz); A mentális és viselkedészavarok felismerése és a tanácsadói kompetencia-határok érzékelése.

9.) *A krízisek egzisztenciális dinamikája (15 óra)*

Egzisztenciális alapproblémák megjelenése a segítő kapcsolatokban; Az „önelveszejtés” jelenségvilága; A transzcendálás jelensége; Az élethez és a halálhoz való viszonyulás krizeológiai vonatkozásai; A „rossz”, a „dráma” száműzetése és ennek következményei kritikus nézőpontból; A szorongás és a reménytelenség szerepe; A krízis szerepe a lét- és önmegértésben.

10.) *Értelemközpontú pedagógia: logopedagógia (15 óra)*

A logopedagógia meghatározása, a magyar és a nemzetközi szakirodalom áttekintése; Terápia vs. pedagógia; A pszichológiai és a pedagógiai rendszerek emberképének, fejlődés- és motivációelméleteinek értékelése a logoterápia és egzisztenciaanalízis szempontjából; Logopedagógia mint iskolai krízisintervenció; Az értelemorientáció csoportos lehetőségei a tanórai, osztálytermi foglalkozások és a tanórán kívüli iskolai életben.

II. Önismereti modul

Időtartam: Minimum 150 óra

Célkitűzés: A személyes fejlődés elősegítése.

A foglalkozások típusa: zárt, állandó összetételű kiscsoport.

A teljesítés feltétele: Teljes, befejezett, a képzők által igazoltan lezárt csoportfolyamat.

A modul teljesítése két egyenértékű lehetőség áll fenn:

- (1) A Magyar Személyközpontú Pszichoterápiás és Tanácsadási Egyesület és a Logoterápia Alapítvány együttműködésében kínált önismereti csoport.
- (2) Specifikus logoterápiás önismeret (vezetett önéletrajzírás).

A specifikus logoterápiás önismeret rövid leírása

Értelemszikrák az életben – vezetett önéletrajzírás önmegtapasztalási csoport keretében (Elisabeth Lukas módszertana alapján)

Az önéletrajzírásnak ez a speciális formája azt a célt szolgálja, hogy saját személyünk és személyiségünk tükrében megtanuljunk tudatosan szembesülni azzal, amit értelemkérdésnek nevezünk. Maximum 8–10 személyt magába foglaló csoportban történik a 8 hónapon át tartó intenzív önmegtapasztalási folyamat. Az életértelem keresésének arról a személyes útvjáról van itt szó, amely elsősorban saját élettörténetünkre vonatkozik. Az értelem fonalának keresése játszik meghatározó szerepet az önmegtapasztalásnak ebben a módjában. A résztvevők abban kapnak támogatást, hogy egyedülálló életútjukra igent tudjanak mondani. Képesé válnak a személyes értékmérleg kialakítására, illetve arra, hogy a jelenben értelemorientált módon foglaljanak állást azzal kapcsolatban, ami belekerül az önéletrajzukba. Így lépésről lépésre az élet, a személyes egzisztencia jótékony és gyógyító tisztázása valósulhat meg.

III. Sajátélményű módszertani modul

Időtartam: Minimum 100 óra

Célkitűzés: A módszer megismerése és alkalmazása sajátélményben.

A foglalkozások típusa: Tréninggyakorlatok, helyzetgyakorlatok, zárt, állandó összetételű csoportban.

Teljesítés feltétele: Aktív részvétel a gyakorlatokon.

A modul felépítése:

1.) *Értelemközpontú személyiségfejlesztés (45 óra);*

Frankl önismeret és önnevelés koncepciója; Az önnevelés modellje; érték-megvalósítás és érték-hierarchia; értékek a gyakorlatban; érzelmek és értékek kapcsolata; értéktisztázás; értékkonfliktusok; elfogadás és önfogadás; értő figyelem és dereflexió; visszajelzés és beállítódás moduláció; konfrontáció és felelősség kérdése; önfelülmúlás és együttműködés

2.) *Logopedagógia a gyakorlatban (20 óra);*

Az értelemorientációs személyiségfejlesztő játékok és gyakorlatok célrendszere, felépítése; Értelemközpontú játékok, olvasmány- és filmélmények kiválasztásának, feldolgozásának módszerei, a foglalkozások vezetésének sajátos pedagógiai elvei; A nevelő attitűdjének, gondolkodásának érték- és értelemorientált formálása. Logoterápiás személyiségfejlesztő nevelői tevékenységének monitorozására, reflektív értékelésére.

3.) *Tanácsadási helyzetgyakorlat (20 óra);*

A segítő munkához való hozzáállása; Értelem-érzékenyítő tréning; Az egzisztencianalízis módszertani lépései; Az önnevelés modelljének alkalmazása;

Értéktisztázás, előítéletek a segítő munkában; elfogadás és önfogadás a segítő szakember szemszögéből; Hatékony kommunikáció a logoterápia megközelítésében; Segítő munka és értelem-beteljesítés; Szülő, nevelő, segítő szerepek a logoterápiában.

4.) Szókratészi párbeszéd (15 óra).

A szókratészi párbeszéd alapjai; A szókratészi párbeszéd mint a segítőmunka metaforája; A szókratészi párbeszéd egyéni gyakorlata; A csoportos szókratészi párbeszéd; A párbeszéd lépései; A párbeszéd vezetésének szabályai; A párbeszéd vezetéséhez szükséges ismeretek; Alkalmazási területek; Saját élmény a módszerről; Saját élmény a párbeszéd vezetéséről.

IV. Szupervíziós modul

Időtartam: Minimum 100 óra

Célkitűzés: A szemlélet és módszer alkalmazása során nyújtott szakmai támasz.

A foglalkozások típusa: zárt, állandó összetételű kiscsoport.

A teljesítés feltétele: A képzők által igazoltan lezárt esetelemzések.

Témakörök, a modul felépítése:

1.) A segítő hivatás mentálhigiéniéje. (10 óra)

A szupervíziós folyamat elméleti megalapozása, előkészítése és szupervíziós szerződés megkötése; így (1) bevezetés a segítő hivatás alapkérdéseibe, (2.) a szakmai önismeretet, az életpályát és életpálya-fejlődés tudatosságát fokozó, a segítő-hivatásválasztás háttérében húzódó, azt tisztázni igyekvő megközelítések áttekintése, (3.) a klasszikus kihívásokkal, mint a kiegész és a helper szindróma, valamint a saját mentális egészség megőrzését segítő eszközök feltérképezése (4.) felkészítés a szupervíziós munkára, azaz miként, milyen módszertannal és keretek között, milyen szabályokkal és teljesítési kritériumokkal dolgozik a csoport.

2.) Csoportos szupervíziós ülések (90 óra)

6 alkalommal, alkalmanként 15 órában.

V. Képzést lezáró vizsga

A vizsgabizottság legalább két kiképző oktatóból áll. Feladat: Egy portfólió elkészítése, amely két részfeladatból áll:

a.) Reflektív esszé a saját életpályáról, 8-10 oldal terjedelemben.

b.) Két teljes tanácsadási folyamat csoportos szupervíziós feldolgozása, amelyben a vezető módszer a frankli logoterápia és egzisztenciaanalízis.

OKTATÓ-KIKÉPZŐVÉ VÁLÁS KRITÉRIUMRENDSZERE

Logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadó oktató-kiképzővé válhat az a teljes képzéssel rendelkező személy, akinél a következő feltételek egyszerre teljesülnek:

- logoterápiás és egzisztenciaanalitikus tanácsadó végzettségét legalább 5 éve szerezte,
- fenti végzettsége alapján tevékenységét (saját szakterületén) folyamatosan gyakorolja,
- lezárt specifikus logoterápiás önismereti modult (vezetett önéletrajzírás),
- tudományos munkái, publikációi vannak,
- részt vesz oktatói-kiképzői szupervízióon,
- elfogadja és betartja az egyesület (LNTE) és alapítvány (LA) képzési rendjét,
- egy munkáját jól ismerő oktató-kiképző pozitív javaslata.

A leendő oktató-kiképző kellően alátámasztott írásos kérelmét a TB bírálja el.